

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Rutsche v právní věci žalobce: **J. P.,** zastoupeného Mgr. Pavlem Gécim, advokátem se sídlem U Studánky 3, Praha 7, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, Odbor dopravy a silničního hospodářství, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2010, č.j. 2351/DS/2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 10. 2011, č. j. 16 A 7/2010 - 23,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým zamítl jeho žalobu proti shora označenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Magistrátu města Ústí nad Labem ze dne 13. 4. 2010, č.j. MM/OK/PD/202244/09/R, a toto rozhodnutí potvrdil. Správní orgán prvního stupně jím uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. f) bod 5 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“). Za tento přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 2500 Kč a současně povinnost uhradit správnímu orgánu náklady řízení ve výši 1000 Kč.

Z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu lze vysledovat skutkovou i právní podstatu projednávané věci. Shora uvedeného přestupku se měl žalobce dopustit

tím, že dne 26. 9. 2009 v čase 11:47 hod. v Ústí nad Labem na světelné křižovatce ulic Panská-Klíšská přejel jako řidič vozidla příčnou čáru souvislou v době, kdy světelné signalizační zařízení bylo ve stavu „Stůj!“. Krajský soud dospěl k závěru, že skutkový stav věci byl správními orgány zcela bezpečně zjištěn a poukázal v tomto směru zejména na fotodokumentaci založenou ve správním spise. Nepřisvědčil proto žalobci v tom, že je třeba tuto skutečnost dále prokazovat kamerovým záznamem provozovatele z křižovatky ulic Panská-Klíšská v Ústí nad Labem. Správní orgány dle krajského soudu nepochybily ani při právním posouzení věci. Nepřiklonil se totiž k žalobcovu výkladu ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) bod 5 zákona o přestupcích, podle něhož se přestupku nemohl dopustit, když vozidlo na světelný signál „Stůj!“ zastavil a teprve následně se po zatroubení jiného vozidla rozjel. Podle krajského soudu je kromě gramatického výkladu zákona nutno použít také výklad logický. Podle něj by bylo v rozporu s citovaným ustanovením, aby řidiči nebyli postižitelní v případě, kdyby sice na světelný signál „Stůj!“ zastavili, ale následně, i přestože by tento světelný signál stále svítil, se rozjeli a křižovatkou projeli. Podle krajského soudu takovou možnost chování účastníků provozu zákonodárce zcela jistě nepředpokládal. Přisvědčil proto závěrům správních orgánů, že žalobce shora vymezený přestupek spáchal.

Stěžovatel podal kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

V prvé stížní námitce tvrdil, že krajský soud nesprávně vyložil ustanovení § 2 odst. 1 a § 22 odst. 1 písm. f) bod 5 zákona o přestupcích ve spojení s § 2 písm. p) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o silničním provozu). Stěžovatel poukázal na jeden z principů trestního i přestupkového práva zakotvený mimo jiné i v § 2 odst. 1 zákona o přestupcích, tedy princip „*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*“. Uvedl, že přestupku podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 5 zákona o přestupcích se dopustí ten, kdo „*…nezastaví vozidlo na signál, který mu přikazuje zastavit vozidlo podle zvláštního právního předpisu*“, přičemž zastavit vozidlo dle § 2 písm. p) zákona o silničním provozu „*…znamená přerušit jízdu z důvodu nezávislého na vůli řidiče*“. Dle svého přesvědčení žádnou z těchto povinností neporušil, neboť na světelný signál „Stůj“! vozidlo řádně zastavil před vodorovnou dopravní značkou „Příčná čára souvislá“ a až následně, přestože signál „Stůj!“ stále svítil, se rozjel. Právě tato skutečnost by byla zřejmá z kamerového záznamu, jehož provedení jako důkazu se dožadoval. Důkazy založené ve správním spise, tedy zejména fotodokumentace, toto jeho tvrzení nevyvracejí, neboť z nich není zřejmé, že vozidlo skutečně zastavil. Prokazují pouze průjezd žalobcova vozidla křižovatkou, nikoli jeho chování před tímto okamžikem. Nedůslednost zákonodárce, který nestanovil řidiči vozidla výslovně povinnost stát až do doby změny světelného signálu, nelze dle stěžovatele obejít odkazem na úmysl zákonodárce. Ten navíc krajský soud nijak nezjišťoval, například obstaráním si průběhu rozpravy poslanců České národní rady při přijímání zákona o přestupcích. Stručná důvodová zpráva takové vodítko představovat nemůže. Stěžovatel proto uzavřel, že svým jednáním sice dozajista naplnil materiální stránku přestupku dle § 22 odst. 1 písm. f) bod 5 zákona o přestupcích, a to ohrožením zájmu společnosti (nepochybně mohl způsobit dopravní nehodu), formální však nikoliv. Proto nemůže být ze spáchání vytýkaného přestupku uznán vinným.

V návaznosti na tento názor vytkl žalovanému i krajskému soudu, že měly provést jím navržený důkaz kamerovým systémem křižovatky za účelem zjištění pravdivosti jeho tvrzení, že vozidlo skutečně zastavil. Ze shora uvedených důvodů považuje tento důkaz za potřebný k prokázání rozhodných skutečností a řádnému zjištění skutkového stavu věci.

Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ke kasační stížnosti pouze stručně uvedl, že ji shledává nedůvodnou a plně se ztotožňuje s napadeným rozsudkem krajského soudu. Navrhl proto, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem z hlediska uplatněných stížních bodů, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s. O věci usoudil následovně.

Právní rámec projednávané věci tvoří zejména následující zákonná ustanovení, o něž svoji argumentaci opíraly jak správní orgány a krajský soud, tak stěžovatel:

Podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 5 zákona o přestupcích se přestupku dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla nezastaví vozidlo na signál, který mu přikazuje zastavit vozidlo podle zvláštního právního předpisu, nebo na pokyn „Stůj“ daný při řízení provozu na pozemních komunikacích osobou oprávněnou k řízení tohoto provozu podle zvláštního právního předpisu.

Oním zvláštním předpisem je zákon o silničním provozu. Ten v § 4 písm. c) stanoví, že při účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen řídit se světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály, dopravními značkami, dopravními zařízeními a zařízeními pro provozní informace.

Ustanovení § 70 (Řízení provozu světelnými signály) odst. 2 písm. a) téhož zákona objasňuje, že při řízení provozu na křižovatce znamená pro řidiče signál s červeným světlem „Stůj!“ povinnost zastavit vozidlo před dopravní značkou „Příčná čára souvislá“, „Příčná čára souvislá se symbolem Dej přednost v jízdě!“ a „Příčná čára souvislá s nápisem STOP“, a kde taková dopravní značka není, před světelným signalizačním zařízením.

Pojem zastavit vozidlo je pak vymezen v § 2 písm. p) zákona o silničním provozu a znamená přerušit jízdu z důvodu nezávislého na vůli řidiče.

Stěžovatel namítal, že shora uvedený výklad předmětných ustanovení provedený správními orgány a krajským soudem je nesprávný, neboť dle svého názoru skutkovou podstatu přestupku uvedeného v § 22 odst. 1 písm. f) bod 5 zákona o přestupcích jednáním, které je mu kladeno za vinu, nenaplnil. Tvrdil totiž, že v souladu s citovanými zákonnými ustanoveními coby řidič své vozidlo před křižovatkou na světelný signál “Stůj!“ před dopravní značkou „Příčná čára souvislá“ ve smyslu zákona o silničním provozu zastavil. Teprve následně se rozjel a křižovatkou projel. Nepopíral, že se tak stalo za situace, kdy

červený světelný signál „Stůj!“ stále svítil. V tom však přestupkové jednání s ohledem na dikci citovaného ustanovení zákona o přestupcích nespatřoval.

S tímto stěžovatelovým názorem se však Nejvyšší správní soud ztotožnit rozhodně nemohl.

Ustanovení § 70 zákona o silničním provozu stanoví pravidla chování řidičů za situace, kdy je provoz řízen světelnými signály. Je nepochybně pravdou, že ve svém odst. 2 písm. a) ukládá řidiči povinnost na signál s červeným světlem „Stůj!“ před dopravní značkou „Příčná čára souvislá“ vozidlo toliko zastavit. Uvedené ustanovení však nelze vykládat izolovaně, bez návaznosti na další úpravu chování řidičů při řízení provozu světelnými signály. Již následující ustanovení § 70 odst. 2 písm. b) totiž stanoví, jak se má řidič chovat při signálu se současně svítícím červeným a žlutým světlem „Pozor!“. Za tohoto stavu světelného zařízení má řidič povinnost připravit se k jízdě. Dle písm. c) téže normy pak signál se zeleným plným kruhovým světlem „Volno“ znamená pro řidiče možnost pokračovat v jízdě. Z uvedeného vyplývá, že povinnosti řidiče při signálu s červeným světlem „Stůj!“ je nezbytné vykládat v souvislosti s následnou úpravou povinností řidiče při dalších světelných signálech. Je zřejmé, že ustanovení § 70 odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu neobsahuje výslovnou povinnost řidiče stát po zastavení vozidla při signálu s červeným světlem „Stůj!“, dokud tento signál nebude vystřídán jiným, právě z toho důvodu, že bezprostředně navazující ustanovení upravují chování řidiče při světelných signálech, které po signálu „Stůj!“ následují. A v nich je zakotvena jednak povinnost řidiče připravit se k jízdě a následně možnost pokračovat v jízdě. Za použití argumentu *a contrario* lze tedy dovodit, že řidič vozidla může pokračovat v jízdě, poté co vozidlo zastavil, až na signál se zeleným plným kruhovým světlem „Volno“, nikoliv pokud stále svítí signál s červeným světlem „Stůj“. Z uvedeného systematického výkladu dle Nejvyššího soudu nepochybně plyne, že řidič je povinen při řízení provozu na křižovatce světelnými signály na signál s červeným světlem „Stůj!“ jím řízené vozidlo před dopravní značkou „Příčná čára souvislá“ nikoliv pouze zastavit, ale nesmí tuto dopravní značku přejet, dokud mu světelný signál se zeleným plným kruhovým světlem „Volno“ nedá možnost pokračovat v jízdě.

Tento právní závěr lze podpořit i použitím argumentu *e ratione legis*, jak už velmi podrobným a přiléhavým způsobem učinil krajský soud, který tak spornou právní otázku posoudil zcela správně. S jeho názory podporujícími nutnost použít při řešení této právní otázky především logický výklad se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje a v podrobnostech na ně odkazuje. Úmysl zákonodárce pak není vždy nutné objasňovat vyhledáváním a hodnocením rozprav poslanců zákonodárného sboru ten který zákon přijímajícího a schvalujícího, i když to samozřejmě v obecné rovině není vyloučeno. V přezkoumávaném případě je totiž nutno vycházet v prvé řadě z významu, smyslu a účelu zákona o silničním provozu. A tím je mimo jiné taková úprava pravidel chování účastníků provozu na pozemních komunikacích a pravidel řízení a provozu na pozemních komunikacích, aby nedocházelo ke škodám na zdraví a majetku osob. Ustanovení § 70 zákona o silničním provozu stanoví taková pravidla chování v případech, kdy je provoz řízen světelnými signály. Je proto nutno je vykládat tak, aby byl naplněn jeho účel, tedy aby dle něho mohl probíhat za situace jím upravené provoz na pozemních komunikacích

pokud možno bezkonfliktně, bez vzniku nehod a z toho vyplývajících škod. Takovým způsobem správní orgány i krajský soud postupovaly.

Výklad provedený stěžovatelem, postavený na zcela izolovaném gramatickém výkladu ustanovení § 70 odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu, by přinesl zcela opačné důsledky. Podle něj by řidič vozidla po jeho zastavení na signál s červeným světlem „Stůj!“ totiž mohl vzápětí v jízdě pokračovat bez ohledu na další řidiče nebo jiné účastníky provozu na pozemních komunikacích. V takovém případě by ovšem jakákoliv další pravidla při řízení provozu světelnými signály byla již zcela zbytečná. Lze totiž přepokládat s pravděpodobností hraničící s jistotou, že na základě takového smyslu zákona se příčícímu výkladu citovaného zákonného ustanovení, by se celý systém pravidel při řízení provozu světelnými signály velmi rychle zhroutil. Důsledky netřeba podrobně rozvádět. Ostatně sám stěžovatel připustil, že svým jednáním zájem chráněný zákonem nepochybně ohrozil a že v důsledku toho mohla vzniknout škoda.

Smyslem a významem zákona o přestupcích je pak postihovat jednání osob, které povinnosti stanovené jim tímto nebo jiným zákonem nedodržují. Pokud tedy ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) bod 5 tohoto zákona dopadá na řidiče, který při řízení vozidla nezastaví vozidlo na signál, který mu přikazuje zastavit vozidlo podle zvláštního právního předpisu [viz § 70 odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu], je nutno za porušení této povinnosti s ohledem na shora uvedené považovat i situaci, kdy řidič vozidla sice na signál s červeným světlem „Stůj!“ jím řízené vozidlo před dopravní značkou „Příčná čára souvislá“ zastaví, ale následně v jízdě pokračuje a vjede do křižovatky, přestože uvedený signál stále svítí. A tohoto skutkového jednání se řidič dopustil a sám je přiznává. Správní orgány proto nepochybily, pokud jej uznaly vinným ze spáchání dotčeného přestupku.

Nedošlo tak ani k porušení § 2 odst. 1 zákona o přestupcích, podle něhož je přestupkem zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních předpisů anebo o trestný čin. Nebyla tedy dotčena stěžovatelem zmíněná zásada „*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*“.

V souvislosti s druhou kasační námitkou Nejvyšší správní soud konstatuje, že nemá důvod stěžovateli nevěřit, že skutkový stav věci byl takový, jak jej popsal. Tedy, že nejprve před křižovatkou zastavil a teprve následně se znovu rozjel. Jak je ale ze shora uvedeného zřejmé, skutečnost, zda před svým průjezdem křižovatkou „na červenou“ zastavil či nikoliv, není pro posouzení věci vůbec právně důležitá. I na základě skutkového stavu věci, jak jej popsal sám žalobce, lze beze vší pochybnosti dospět k právnímu závěru, že se přestupku, který je mu kladen za vinu, dopustil. Jakékoliv další dokazování ohledně skutkového stavu, včetně provedení důkazu záznamem kamerového systému křižovatky, na které k přestupku došlo, by tak bylo logicky zcela nadbytečné.

Nejvyšší správní soud tak neshledal žádnou z kasačních námitek důvodnou, a proto mu nezbylo, než aby kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Žalobce coby stěžovatel nedosáhl v řízení procesního úspěchu, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 120, § 60 odst. 1 s. ř. s.). Pokud jde o

žalovaného, pak ten úspěch ve věci měl, ale ze soudního spisu nevyplývá, že by mu nějaké náklady v souvislosti s řízením o kasační stížnosti vznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 10. května 2012

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu